

ER(R)GO

Teoria | Literatura | Kultura

Nr 36 1/2018

pod gościnną redakcją
Beaty Wojewody

WYDAWNICTWO
UNIwersytetu ŚLĄSKIEGO
KATOWICE 2018

Wojciech Kalaga

redaktor naczelny

Redakcja

Zastępcy redaktora naczelnego: Paweł Jędrzejko i Marzena Kubisz

Sekretarz redakcji: Marcin Mazurek

Członkowie redakcji: Tomasz Kalaga, Jacek Mydła

Stali współpracownicy redakcji: Anna Kisiel, Michał Kisiel, Ewa Wylęzek

Rada naukowa

Fernando Andacht (Ottawa), Ian Buchanan (Cardiff), Jean-Claude Dupas (Lille),

Piotr Fast (Katowice), Alicja Helman (Kraków), Ryszard Nycz (Kraków),

Libor Martinek (Opava-Wrocław), Giorgio Mariani (Rzym),

John Matteson (Nowy Jork), Floyd Merrell (Purdue),

Edward Możejko (Edmonton), Leonard Neuger (Sztokholm),

Tadeusz Rachwał (Warszawa), Erhard Reckwitz (Duisburg-Essen),

Katarzyna Rosner (Warszawa), Horst Ruthof (Murdoch),

Bożena Shallcross (Chicago), Tadeusz Sławek (Katowice),

Andrzej Szahaj (Toruń), Lech Witkowski (Toruń)

W naszej wdzięcznej pamięci

pozostają następujący Członkowie Rady Naukowej:

Zygmunt Bauman (Leeds), Emanuel Prower (Katowice),

Anna Zeidler-Janiszewska (Łódź)

Opracowanie wydawnicze

redakcja: Gabriela Marszołek

korekta: Joanna Zwierzyńska

skład i łamanie: Paweł Jędrzejko

Niniejsza publikacja finansowana jest z funduszu badań statutowych

Instytutu Kultur i Literatur Anglojęzycznych

Wydziału Filologicznego

Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach

INSTYTUT KULTUR I LITERATUR ANGLOJĘZycznych
UNIwersYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH

© Copyright by Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego and Authors, Katowice 2018

ISSN 1508-6305

e-ISSN 2544-3186

Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne - Bez utworów zależnych 4.0 Międzynarodowe
Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International

Spis treści

5 wstęp

Wojciech Kalaga – Er(r)go.....5

9 rozprawy – szkice – eseje

Tadeusz Miczka – Rzeczywistość wirtualna jako utopia 11

Grażyna Osika – Nieznośna utopijność utopizmu.....27

Mariusz Wojewoda – Etyka jako utopia społeczna.
Analiza w perspektywie filozofii wartości 37

Monika Małek-Orłowska – Przepis na dobre życie. O utopijności
radykalnych koncepcji udoskonalania człowieka 51

Jacek Kempa – Zbawienie wobec historii.
Próba teologicznej rehabilitacji pojęcia utopii65

Beata Wojewoda – Człowiek w fantomatycznej rzeczywistości
(według *Summy Technologiae* Stanisława Lema)..... 81

Marcin Mazurek – Miasta (nie)doskonałe: Utopia i dystopia
w wybranych reprezentacjach
nowoczesnej przestrzeni miejskiej 95

Izabela Kaczmarzyk – Utopia robotniczej Arkadii?
(na przykładzie pracy Hermanna Reuffurtha
„Giszowiec. Nowa górnośląska wieś górnicza”)..... 113

Daniel Pietrek – „Wtedy przyjdzie ktoś i przerzuci przez Kłodnicę most z papieru”.
Górny Śląsk jako mit i utopia w twórczości Horsta Bienka) 129

149 omówienia – komentarze – polemiki

Maria Banaś – *Homo hierarchicus* w nowoczesnej utopii
(na przykładzie *Roku potopu* Margaret Atwood
i *Atlasu chmur* Davida Mitchella) 151

Bartłomiej Knosala – Myśl i działalność Buckminstera Fullera –
od utopii technologicznej do świętej technologii 167

177 varia – kontynuacje – antycypacje

Piotr Bogalecki – Lewą ręką. Polscy teoretycy poezji konkretnej jako konkretyści
(Józef Bujnowski, Tadeusz Sławek, Piotr Rypson) 179

211 recenzje

Małgorzata Poks – Biblia Jonasza: dekolonizacja chrześcijaństwa
w kontekście północnoamerykańskim 213

Małgorzata Szumna – Nieznośna lekkość pisania 223

229 noty o książkach

Anna Kisiel – Jeffrey Weeks, *What is Sexual History?* 231

Michał Kisiel – Christophe Bonneuil, Jean-Baptiste Fressoz,
The Shock of the Anthropocene: The Earth, History and Us 235

239 summaries in english

247 informacje dla autorów

Contents

5 editorial

- Wojciech Kalaga – Er(r)go.....5

9 studies and essays

- Tadeusz Miczka – Virtual Reality as Utopia..... 11
Grażyna Osika – The Unbearable Utopianism of Utopism27
Mariusz Wojewoda – Ethics as Social Utopia
Analysis in the Perspective of the Philosophy of Values..... 37
Monika Małek-Orłowska – A Formula for Good Life. Utopian Concepts
in Radical Human Enhancement..... 51
Jacek Kempa – Salvation towards History. An Attempt
at a Theological Rehabilitation of the Term Utopia.....65
Beata Wojewoda – Man in a Phantomatic World
(*Summa Technologiae* by Stanisław Lem) 81
Marcin Mazurek – (Im)perfect Cities. Utopia and Dystopia
in Selected Representations of Modern Urban Space..... 95
Izabela Kaczmarzyk – Utopia of a Working-class Arcadia?
(based on Hermann Reuffurth's Work
Giszowiec. A New Upper-Silesian Coal-Mining Village).... 113
Daniel Pietrek – Upper Silesia as a Myth and Utopia
in the Works of Horst Bienek..... 129

149 commentaries and debates

- Maria Banaś – *Homo hierarchicus* in Modern Utopia
(on the Basis of *The Year of the Flood* by Margaret Atwood
and *The Cloud Atlas* by David Mitchell)..... 151
Bartłomiej Knosala – Buckminster Fuller and His Work
From Technological Utopia to Sacred Technology 167

177 varia, follow-ups and anticipations

- Piotr Bogalecki – With the Left Hand. Polish Theoreticians of Concrete Poetry
as Concrete Poets
(Józef Bujnowski, Tadeusz Sławek, Piotr Rypson)..... 179

211 reviews

- Małgorzata Poks – The Bible of Jonah: On Decolonization of Christianity
in the North American Context 213
Małgorzata Szumna – Unbearable Lightness of Writing..... 223

229 notes on books

- Anna Kisiel – Jeffrey Weeks, *What is Sexual History?* 231
Michał Kisiel – Christophe Bonneuil, Jean-Baptiste Fressoz,
The Shock of the Anthropocene: The Earth, History and Us 235

239 summaries in english

247 info for contributors